

Në bazë të nenit 59, të Ligjit për komunikime elektronike ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 39/14; 188/14; 44/15; 193/15; 11/2018; 21/18; dhe 98/19) dhe nenit 5, paragrafit 1 dhe nenit 23, paragrafit 2, të Ligjit për mbrojtjen e të dhënave personale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 07/05, 103/08 dhe 124/10, 135/11, 43/14, 153/15, 99/16 dhe 64/18) dhe nenit 27, paragrafit 1, pikës 6, të Statutit të Universitetit të Evropës Juglindore, Bordi i Universitetit, në mbledhjen e mbajtur më 9.09.2019, e miratoi këtë:

RREGULLORE PËR PËRDORIMIN E KOMPJUTERËVE DHE RRJETIT KOMPJUTERIK

I. Objekti i rregullimit

Neni 1

Kur pjesëtarëve të Universitetit u jepet qasje në sistemin kompjuterik apo në rrjetin kompjuterik të Universitetit, ata bëhen pjesë e bashkësisë së përdoruesve. Kjo rregullore zbatohet për të gjithë përdoruesit e kompjuterëve dhe të rrjetit të Universitetit. Gjithashtu, mund të zbatohen edhe politika shtesë për sisteme specifike.

II. Përdorimi i kompjuterit dhe i rrjetit

Neni 2

Llogaria kompjuterike dhe lidhjet e rrjetit (qoftë nëpërmjet qendrës së kompjuterëve, ose ndonjë zyre të Universitetit), janë për përdorim individual lidhur me punën. Llogaria kompjuterike përdoret vetëm nga personi për të cilin është hapur. Të gjithë përdoruesit janë përgjegjës për të gjitha veprimet që kanë origjinë nga llogaritë e tyre, ose të lidhjeve në rrjet. Ata nuk guxojnë të paraqiten si persona të tjerë, ta keq-paraqesin, ose ta fshehin identitetin e tyre në veprimet dhe në mesazhet elektronike.

Neni 3

Derisa administrata e rrjetit të Universitetit synon të sigurojë nivel të arsyeshëm të privatësisë, përdoruesit duhet të jenë të vetëdijshëm se të dhënat që i krijojnë në sistem mbeten pronësi e Universitetit.

Neni 4

- (1) Përveç rasteve kur informacioni posaçërisht bëhet publik, secili përdorues, duhet të pranojë se gjithçka tjetër në rrjet është konfidenciale. Qoftë edhe sikur të ketë aftësinë që nëpërmjet një rrugëdaljeje, nga pakujdesia e dikujt, etj., të hyjë në dosje, në regjistra, ose në informacione që nuk u përkasin atyre, ai/ajo nuk ka të drejtë të veprojë në këtë mënyrë.
- (2) Është e ndaluar çfarëdo përpjekje për t'i dredhuar sigurisë së kompjuterit, të rrjetit ose të dosjes, apo që të përfitohet nga gabimet e sigurimit.

Neni 5

- (1) Komunikimi me 'email' është komunikim zyrtar brenda Universitetit. Secili obligohet që rregullisht të lexojë dhe të kontrollojë email-in.

- (2) Njoftimet nga adresa elektronike (*email*) e Universitetit nga ana e stafit për mediumet, duhet të përmbajnë edhe deklaratën e dërguesit (*disclaimer*), se mendimet e shprehura në mënyrë të përpiktë janë të tij/saj dhe jo domosdoshmërisht të Universitetit.
- (3) Përdoruesit duhet të kenë kujdes të madh kur hapin bashkëngjitje (*attachments*), të email-it nga dërguesit e panjohur, që mund të përmbajnë viruse, email *bomba*, ose të ashtuquajturin 'kalë trojan'.

Neni 6

- (1) Ndalohen rreptësisht veprimet dëmtuese ose/dhe ndërhyrëse, duke përdorur sistemet dhe rrjetet e kompjuterit. Ndër shembuj të tillë hyjnë, por nuk kufizohen vetëm me këta, dërgimi i viruseve, mesazheve kërcënuese, mesazhet spam, ose programeve me vetëpërsëritje; përgjimi i paketave të rrjetit (*packet sniffing*), transferimi i mesazheve me vëllim të tepruar, trafikimi, ose printimi në rrjet dhe programe të tjera, dosje, harduerë, softuerë, ose veprime, që me qëllim ose pa dashur e dëmtojnë apo e prishin sistemin ose funksionimin e rrjetit, e komprometojnë ose i dredhojnë sigurisë së sistemit apo të rrjetit, ose ndërhyjnë në punët e të tjerëve.
- (2) Për shkak të veprimit të dëmshëm mbi sistemet dhe rrjetet tona, ndalohet shprehimisht dërgimi i letrave zinxhir dhe i mesazheve të ngjashme shpërndarëse.
- (3) Shkelje të sigurisë përfshijnë ato forma, por nuk kufizohen vetëm në ato, si qasja në të dhënat për të cilat përdoruesi nuk është një marrës i synuar, apo qasja në një server, apo llogari, ku punonjësi nuk është i autorizuar shprehimisht për të hyrë.
- (4) Portskanimi, ose skanimi i sigurisë është i ndaluar shprehimisht nëse nuk ka njoftim paraprak dhe autorizim të drejtorit të Departamentit të TI-së.
- (5) Kryerja e ndonjë forme të monitorimit të rrjetit që do të ndërpresë të dhënat që nuk i përkasin *hostit* të përdoruesit është i ndaluar shprehimisht, përveç, nëse ky aktivitet është pjesë e punës/detyrave normale të përdoruesit, ose në qoftë se ai është përdorur për qëllime akademike nën kushte të kontrolluara dhe me miratimin e drejtorit të Departamentit të TI-së.
- (6) Ndërrhyrje gjatë, apo refuzime të shërbimit të ndonjë personi (si p.sh. sulmi *denial-of-service*), është ndaluar shprehimisht nëse nuk përdoret për qëllime akademike në kushte të kontrolluara dhe me miratimin e drejtorit të Departamentit të TI-së.
- (7) Përdorimi i ndonjë programi (skript) ose komande, ose dërgimi i mesazheve të çdo lloji nëpërmjet internetit për të ndërhyrë, ose pengimin e seancës së një përdoruesi, me anë të çfarëdo mjeti, lokalisht apo nëpërmjet internetit është ndaluar shprehimisht nëse nuk përdoret për qëllime akademike, në kushte të kontrolluar dhe të miratuar nga drejtori i Departamenti të TI-së.

Neni 7

- (1) Respekti për punën dhe krijimtarinë intelektuale është me rëndësi jetike për zhvillimin akademik dhe sipërmarrësinë. Ky parim zbatohet për veprat e gjithë autorëve dhe botuesve në të gjitha mediat. Ai përfshin respektin për të drejtën e njohjes, të drejtën e privatësisë dhe të drejtën për të përcaktuar formën, mënyrën dhe kushtet e botimit e të shpërndarjes. Meqenëse, informacioni elektronik mund të fshihet dhe të

riprodhohet me lehtësi, respekti për punën dhe shprehjen personale të të tjerëve ka rëndësi kritike në mjediset kompjuterike.

- (2) Mbajtësit të llogarisë i bie barra e provës për pronësinë ose për marrjen e lejes për të drejtën e autorit nga mbajtësi i saj.
- (3) Me marrjen e një njoftimi përkatës, siç përcaktohet me ligj, për një veprimtari të mundshme keqbërëse, Departamenti i TI-së, do ta heqë apo bllokojë ku është e mundur, hyrjen në materialin përkatës.
- (4) Njoftime të verifikuara për shkeljet e përsëritura të së drejtës së autorit, do të rezultojnë në mbylljen e shërbimeve të kompjuterit/rrjetit për keqbërësin dhe në ndërmarrje të veprimeve ligjore.

Neni 8

- (1) Universiteti është i obliguar t'i ketë sistemet kompjuterike dhe të rrjetit në përdorim gjithë kohën. Përdorimi mund të kufizohet në rastet e mirëmbajtjes së rregullt ose veprimeve tjera të planifikuara, ose të paparapara; veprime të ndërmarra nga furnizuesit tjerë jashtë kontrollit të Universitetit, kur sistemet dhe rrjetet mund të jenë jashtë përdorimit për një kohe të caktuar.
- (2) Universiteti e mban të drejtën për ta kufizuar, ose për ta mbyllur qasjen në kompjuter dhe në rrjet sipas nevojës. Sistemet kompjuterike dhe të rrjetit të Universitetit janë për përdorim individual jokomercial, lidhur me misionin arsimor të Universitetit, nga stafi akademik dhe administrativ dhe studentët si dhe për veprimtaritë komerciale të miratuara nga Universiteti. Stafi akademik, do të lejohet të ketë qasje në pajisjen e laboratorëve (serverë, kompjuterë, etj.), duke përdorur lidhjet e largëta, ose metoda të tjera të tilla si VPN.
- (3) Universiteti siguron lidhje të rrjetit pa tel (wireless), në kampuset e tij. Departamenti i TI-së është përgjegjës për promovimin dhe lehtësimin e qasjes në këtë rrjet për klientët me llogari përdoruese (studentët dhe stafi akademik dhe administrativ) dhe të tjerë (jo të lidhur me Universitetin), me llogari për mysafir.
- (4) Universiteti ofron lidhje interneti me tel/wired në konviktet. Ky lloj shërbimi është për lidhjen e kompjuterëve për përdorim personal dhe nuk mund të përdoret për instalimin e pajisjeve mashtruese, si: pikat e hyrjes, router, etj., që mund ta cenojnë sigurinë dhe privatësinë e përdoruesve të tjerë.
- (5) Departamenti i TI-së në mënyrë rutinë, do ta monitorojë cilësinë e lidhjes së internetit në konvikte dhe do të përgjigjet për problemet e raportuara në kohën e duhur (brenda 24 orësh pas problemit të raportuar).
- (6) Për qëllime sigurie dhe të mirëmbajtjes së rrjetit, individë të autorizuar brenda Universitetit mund t'i monitorojnë pajisjet, sistemet dhe trafikun e rrjetit, në çdo kohë.
- (7) Universiteti rezervon të drejtën për auditimin e rrjeteve dhe sistemeve në mënyrë periodike për të siguruar pajtueshmërinë me këtë politikë.
- (8) Përdoruesit e autorizuar janë përgjegjës për sigurinë e fjalëkalimeve dhe llogarive të tyre. Fjalëkalimet në nivel të sistemit, duhet të ndryshohen çdo tre muaj, kurse në nivel të përdoruesit, duhet të ndryshohen çdo gjashtë muaj.

Neni 9

Të gjithë përdoruesit kanë për detyrë të njihen me dispozitat e ligjeve relevante të Republikës së Maqedonisë së Veriut në lidhje me përdorimin e kompjuterëve,

telekomunikacionit, të drejtat e pronësisë intelektuale, mbrojtjen e të dhënave dhe çështjet tjera relevante. Këto ligje, domosdo të respektohen nga të gjithë përdoruesit. Mosinformimi rreth ligjeve të tilla nuk pranohet si arsye për asnjë aktivitet joligjor. Të gjithë përdoruesit duhet t'u përmbahen politikave dhe rregullave të universitetit.

Neni 10

- (1) Universiteti i EIL-së, do të ndërmarrë hapa të arsyeshme për të siguruar që dosjet dhe email mesazhet e përdoruesit të mbeten private dhe nuk do të bëjë mbikëqyrjen e zakonshme të përmbajtjes së dosjeve ose të mesazheve të përdoruesit. Megjithatë, për shkak të natyrës së kompjuterëve dhe të komunikimeve elektronike, Universiteti nuk mund të garantojë privatësinë absolute të dosjeve dhe të informacionit të përdoruesit.
- (2) Përdoruesit, duhen të marrin masa paraprake të arsyeshme dhe ta kuptojnë se ka rrezik, që në disa rrethana njerëz të tjerë, me qëllim ose pa dashje, mund të hyjnë në dosje ose në mesazhe.
- (3) Në rast kur do të duket se janë në rrezik integriteti, siguria, ose funksionimi i kompjuterëve, ose i rrjetit të Universitetit, ose në rastet e keqpërdorimit të politikave, kodeve, rregullave dhe ligjeve të Republikës së Maqedonisë së Veriut, atëherë Universiteti ruan të drejtën të ndërmarrë çfarëdo veprimesh që i konsideron të nevojshme (duke përfshirë këtu, mbikëqyrjen e veprimtarisë dhe shikimin e dosjeve), për të hetuar dhe zgjidhur rastin.

Neni 11

Universiteti mund të vendosë kufizime për përdorimin e sistemeve të veta të kompjuterit dhe të rrjetit dhe/ose të ndërmarrë veprime plotësuese, si përgjigje për ankesat, që japin dëshmi për shkeljen e kësaj politike ose të politikave të tjera të Universitetit, ose të kodeve apo të ligjeve të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

III. Përmbajtja

Neni 12

Universiteti ruan të drejtën për të hequr çfarëdo material nga sistemi me paralajmërim. Sponsorët dhe furnizuesit e informacionit janë përgjegjës për të garantuar që informacioni i tyre përputhet me standardet e mëposhtme:

- Çfarëdo informacioni që vendoset në intranetin, ose në ueb faqen e Universitetit, duhet të jetë i përshtatshëm për përhapjen si në bashkësinë e qytezës, ashtu edhe, mundësisht, në pjesën tjetër të botës:
 - disa shembuj për materialin e përshtatshëm janë: kalendarët ose shpalljet për ngjarjet që do të ndodhin; përshkrimet e shërbimeve që ofrohen; përshkrime dhe oraret e lëndëve;
 - disa shembuj të materialeve që do të konsiderohen të papërshtatshme: reklama komerciale, shpërndarja e emblemave me përjashtim të atyre që përdoren për të njohur sponsorizimin për mbështetje të misionit akademik të Universitetit ose për të propaganduar një shërbim biznesi që e ofron universiteti; materiale që janë ilegale; informacion konfidencial.

- Materialet, duhet të kontrollohen për përpikshmëri dhe duhen përditësuar rregullisht;
- Materiali me të drejtë autori mund të publikohet vetëm me lejen e mbajtësit të së drejtës së autorit;
- Format i materialeve, duhet të përputhet me standardin e Universitetit për paraqitjen dhe dizajnin e faqes;
- Secili dokument, duhet të përmbajë informacionin e mëposhtëm:
 - emrin e dërguesit, organizatën dhe email adresën;
 - autorin e dokumentit (nëse është i ndryshëm nga dërguesi);
 - datën e rishikimit të fundit të dokumentit;
 - çfarëdo problemi të njohur lidhur me informacionin.

IV. Njoftimi i shkeljeve

Neni 13

Nëse përdoruesi i rrjetit vlerëson se janë bërë shkelje të kësaj Rregulloreje, ai duhet ta njoftojë me shkrim drejtorin e Departamentit të TI-së.

V. Dispozitat përfundimtare

Neni 14

Kjo rregullore hyn në fuqi më 01.10.2019.